

1 Čo v praxi znamená právny pojem „rodičovské práva a povinnosti“? Aké sú práva a povinnosti nositeľa rodičovskej zodpovednosti?

Pojem zahŕňa všetky úlohy a povinnosti rodiča voči maloletému dieťaťu podľa maltského občianskeho zákonníka, kapitoly 16 Zbierky právnych predpisov Malty. Pojem „rodičovské práva a povinnosti“, pre ktorý sa v maltských právnych predpisoch používa výraz „parental authority“ (rodičovské práva), zahŕňa starostlivosť a styk, rozhodnutia o otázkach, ako napríklad miesto bydliska, cestovanie s dieťaťom, výživovacia povinnosť, vzdelávanie, zásadné rozhodnutia týkajúce sa zdravia a správy majetku patriaceho dieťaťu.

2 Kto má spravidla rodičovské práva a povinnosti voči dieťaťu?

Biologický rodič alebo, v prípade osvojenia, osvojiteľa po ukončení postupu osvojenia. Okrem toho má rodičovské práva a povinnosti osamelá matka, ak otec dieťaťa nie je pri narodení zapísaný spolu s matkou dieťaťa.

3 Ak rodičia nie sú schopní alebo ochotní vykonávať rodičovské práva a povinnosti voči svojim deťom, môže tým byť namiesto nich poverená iná osoba?

V prípade, že je vydaný príkaz starostlivosti o dieťa alebo súdny príkaz, starostlivosť a opatrovníctvo je zverené ministrovi podľa zákona o deťoch a mladých ľuďoch (príkazy starostlivosti) kapitoly 285 Zbierky právnych predpisov Malty.

4 Ako sa ustanovujú budúce rodičovské práva a povinnosti v prípade, že sa rodičia rozvedú alebo žijú oddelene?

V prípade rozvodu alebo rozluky sa o rodičovských právach a povinnostiach rozhodne súdnym rozhodnutím alebo prostredníctvom mediácie. Rovnako sa o nich môže rozhodnúť prostredníctvom právne záväzného vykonateľného dokumentu, ktorý strany podpíšu v prítomnosti notára.

5 Ak rodičia uzatvoria dohodu týkajúcu sa rodičovských práv a povinností, aké formality musia dodržať, aby bola dohoda právne záväzná?

Aby sa táto zmluva uzatvorená mimo konania rozluky stala právne záväznou, musí byť schválená súdom a zapísaná vo verejnom registri. Na druhej strane, ak sa zmluva o rodičovských právach a povinnostiach uzatvorí počas konania rozluky alebo rozvodu, zmluva sa predloží na súde, na ktorom prebieha vypočutie, a súd vydá rozsudok, ktorým sa dohoda schváli alebo zamietne.

6 Ak rodičia nedospejú k dohode o rodičovských právach a povinnostiach, ako inak môžu tento problém mimosúdne riešiť?

V takýchto prípadoch je ďalšou možnosťou mediácia. Ak sa rodičia ani pri tomto postupe nedohodnú, začne sa konanie na občianskom súde (úsek rodinného práva).

7 Ak pôjdu rodičia na súd, o akých záležitostiach týkajúcich sa dieťaťa môže sudca rozhodnúť?

Sudca môže rozhodovať o všetkých zásadných rozhodnutiach, ktoré sa považujú za dôležité pre záujem dieťaťa, napríklad o bydlisku dieťaťa, o tom, ktorý z rodičov bude mať právo starostlivosti, návštevy a styku, ako aj o povinnosti platiť výživné na dieťa.

8 Ak súd rozhodne o tom, že dieťa zverí do starostlivosti iba jednému z rodičov, znamená to, že môže rozhodovať o všetkých záležitostiach týkajúcich sa dieťaťa bez toho, aby sa najskôr poradil s druhým rodičom?

Súd zriedka zveruje dieťa do úplnej starostlivosti a opatrovníctva iba jednému z rodičov, závisí to však od konkrétneho prípadu. Ak súd zverí dieťa do úplnej starostlivosti a opatrovníctva jednému z rodičov, o rozhodovaní v niektorých záležitostiach sa tento rodič musí naďalej poradiť s druhým rodičom, najmä vo veciach spojených so stykom alebo s presťahovaním maloletého dieťaťa do tretej krajiny, čo by sa priamo dotklo práva styku rodiča, ktorému dieťa nebolo zverené do starostlivosti.

9 Ak súd rozhodne, že dieťa má byť zverené do opatery oboch rodičov, čo to znamená v praxi?

Znamená to, že obaja rodičia sa v záležitostiach týkajúcich sa dieťaťa musia radiť a rozhodovať spoločne. Týmto sa nemyslia rozhodnutia o každodenných záležitostiach, ale len zásadné rozhodnutia vrátane otázky týkajúcej sa miesta bydliska, vzdelávania a zdravia. V článku 136 ods. 3 [Občianskeho zákonníka](#) sa odkazuje na úkony mimoriadnej správy, pričom tieto úkony si vyžadujú súhlas oboch rodičov.

10 Na ktorý súd alebo orgán sa mám obrátiť, ak chcem podať žiadosť o priznanie rodičovských práv a povinností? Aké postupy musím dodržať a aké dokumenty je potrebné k žiadosti pripojiť?

Ak sa otázka rodičovských práv a povinností nevyrieši počas mediácie, žiadosť sa predloží na občianskom súde (úsek rodinného práva). Neexistuje oficiálny zoznam požadovaných dokumentov, preto sa k žiadosti môžu pripojiť akékoľvek relevantné dokumenty a osvedčenia, najmä také, ktoré poskytujú dôkaz o rodičovských právach a povinnostiach vrátane dohôd o starostlivosti a opatrovníctve alebo vydaných rozsudkov.

11 Aký postup sa uplatňuje v týchto prípadoch? Je k dispozícii mimoriadne konanie v naliehavých prípadoch?

Žiadosť sa stanovuje na vypočutie na určitý deň. Počas vypočutia prípadu sudca vypočuje strany a ostatných svedkov, ktorých strany predvolajú. Súd môže určiť sociálnych pracovníkov a psychologov, ktorí vypracujú správu o dieťati, ak to považuje za potrebné. Odborníci stanovení súdom vypracujú správu po tom, ako si vypočujú rodičov, dieťa a ďalších odborných pracovníkov, ktorí sú s prípadom nejakým spôsobom spojení. Ak strana predkladajúca žiadosť preukáže dostatočne presvedčivé dôvody, ktoré poukážu na naliehavosť prípadu, uplatnia sa núdzové postupy. Ak je to v záujme maloletého dieťaťa, vydá sa predbežný rozsudok na základe okolností, ktorá si vyžaduje núdzový postup, napríklad okolnosť vylučujúca odchod, starostlivosť a opatrovníctvo atď.

12 Môžem získať právnu pomoc na pokrytie trov konania?

Áno, o právnu pomoc je možné požiadať, musí sa však preveriť majetková a finančná situácia žiadateľa v súlade s hlavou X tretieho zväzku zákonníka o sústave súdov a občianskom súdom konaní (pozri [kapitulu 12](#) Zbierky právnych predpisov Malty). Podrobnosti o právnej pomoci nájdete v [oddiele týkajúcom sa právnej pomoci](#).

13 Je možné odvolať sa proti rozhodnutiu o rodičovských právach a povinnostiach?

Odvolať sa je možné iba vtedy, ak bola dotknutá právna otázka, a to napríklad vtedy, keď jedna zo strán nemá právo predvolať svedka bez toho, aby mal na to súd platný dôvod. V takýchto prípadoch je možné podať odvolanie na odvolacom súde.

14 Niekedy môže byť nevyhnutné obrátiť sa kvôli výkonu rozhodnutia o rodičovských právach a povinnostiach na súd alebo iný orgán. Aké postupy sa v takýchto prípadoch uplatňujú?

Rozhodnutie občianskeho súdu (úseku rodinného práva) je automaticky vykonateľné, ak však jeden z rodičov nedodržiava tento rozsudok, rodič, ktorému sa rodičovské práva a povinnosti odopierajú, môže predložiť správu polícii, ktorá okamžite začne trestné konanie na magistrátnom súde, aby sa zabezpečilo vykonávanie a stanovila sa pokuta (multa) a/alebo uväznenie. Okrem toho sa môže na občianskom súde (úseku rodinného práva) podať žiadosť, v ktorej sa požaduje zmena súdneho rozsudku.

15 Čo musím urobiť, aby bolo rozhodnutie o rodičovských právach a povinnostiach vydané súdom v inom členskom štáte uznané a vykonané v tomto členskom štáte?

Príslušný postup sa uplatňuje podľa nariadenia (ES) č. 2201/2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností (Brusel IIa), najmä postup, v rámci ktorého príslušný sudca musí občianskemu súdu (úseku rodinného práva) predložiť osvedčenie spolu s rozsudkom súdu a so žiadosťou, v ktorej sa žiada o uznanie a výkon tohto rozhodnutia. Na účely oznamovania je potrebné uviesť aj doručovaciu adresu. Všetky dokumenty sa preložia do maltského alebo anglického jazyka.

16 Na ktorý súd v tomto členskom štáte sa mám obrátiť, ak chcem namietať proti uznaniu rozhodnutia o rodičovských právach a povinnostiach, ktoré vydal súd v inom členskom štáte? Aký postup sa uplatňuje v týchto prípadoch?

Je možné podať námietku na rovnakom súde a v konaniach, v rámci ktorých sa podala žiadosť o výkon a uznanie. Námietka musí obsahovať dôvody, prečo by sa takéto uznanie a výkon mali zdržať a podáva sa ako odpoveď na žiadosť.

17 Ktorý právny poriadok uplatňuje súd v konaní o rodičovských právach a povinnostiach, ak dieťa alebo účastníci konania nežijú v tomto členskom štáte alebo majú odlišnú štátnu príslušnosť?

Uplatňuje sa nariadenie Rady (ES) č. 2201/2003 z 27. novembra 2003 o právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1347/2000.

Posledná aktualizácia: 10/07/2019

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.